N°. 13[illegible]. 1859.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 19 November.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodbekendmakingen enz., van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

P. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Editie van vrijdag avond 8 ure.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 18 november.

De algemeene beraadslagingen in de tweede kamer over de spoorwegwet zijn heden gesloten, nadat de ministers andermaal het woord hadden gevoerd. Daarop is aan den heer Thorbecke de gelegenheid verschaft om een door hem en de heeren Wintgens, Hugenholtz, Poortman en Heemskerk in de zitting van gisteren ingediend amendement toe te lichten. De kamer heeft echter na langdurige discussie met 37 tegen 33 stemmen beslist dat dit amendement niet in behandeling kon worden genomen.

Het strekte om de artikelen van het ontwerp der regering te laten voorafgaan door de twee volgende:

»Art. 1. In het noorden des rijks worden spoorwegen aangelegd van Harlingen over Leeuwarden en Groningen tot aan de hannoversche grens tegenover Leer en Aschendorf; van Leeuwarden langs Heerenveen en Zwolle naar Raalte of Deventer en van daar oostelijk naar de grens in de rigting van Rheine en westelijk naar Utrecht.

Art. 2. In het zuiden worden spoorwegen aangelegd van Utrecht naar 's Hertogenbosch tot Boxtel; van Vlissingen over Middelburg, Rozendaal, Tilburg, Boxtel naar Venlo of Roermond, en van daar oostelijk naar de pruissische grens en zuide-

Gisteren avond is eene 50jarige vrouw op de Rotterdamsche kade in het water gevallen, hoogst waarschijnlijk als een gevolg van dronkenschap, waaraan de ongelukkige — die reeds meermalen *in handen der justitie is geweest en eerlang weder te* regt zou staan wegens diefstal, — verslaafd was.

De personen P. H. J. Lacor en J. Massie, die zich in de nabijheid bevonden, hebben zich dadelijk beijverd de drenkelinge te redden, doch volgens de verklaring van den med. doctor de Marrée, wiens hulp aanstonds werd ingeroepen, had zij reeds opgehouden te leven.

Volgens beschikking van den minister van binnenlandsche zaken, is het te N[illegible] gevestigde telegraafkantoor den 17 dezer geopend, met [illegible]kte dagdienst. Tot eerstaanwezend ambtenaar van dat kantoor is benoemd de telegrafist der 3de klasse J. C. Pilaar.

De prijs van een enkel berigt naar de overige rijkstelegraafkantoren bedraagt f 0,50.

Aan het zeestrand nabij de gemeente Groede, is jl. maandag eene levende zwaardvisch aangespoeld, welke eene lengte heeft van omstreeks drie ned. ellen, terwijl het zwaard aan den kop omstreeks zeven palmen lang is. Niet dan met moeite is men er in geslaagd zich van het dier meester te maken, en thans gaat men er ter bezigtiging mede rond.

Bij de opgave der aannemingsprijzen voor levensbehoeften enz. ten dienste der godshuizen in ons vorig nommer, staat: rijst f 14,98 tegen f 16,75 per 50 pond; moet zijn per 100 ned. pond.

De heer Guglielmi, eerste baritonzanger aan de keizerlijke opera te Weenen, is dezer dagen te 's Gravenhage aangekomen met het voornemen in de voornaamste plaatsen van ons land concerten te geven. Hij zal vermoedelijk in den loop van den winter zich ook alhier doen hooren.

Door de te Dordrecht gevestigde commissie tot het examineren van varenslieden is op den 9 dezer, na afgelegd examen, aan Johannes Daniel Tuyter, van Middelburg, uitgereikt een diploma als derde stuurman voor de groote vaart.

Men verneemt dat van wege de regering van de besturen der gemeenten, in welke de cholera geheerscht heeft, opgaven verlangd worden omtrent den loop der ziekte, de plaatsen waar, de woningen waarin, den maatschappelijken toestand der bewoners, waaronder zij de slagtoffers gevonden heeft, de middelen die tot genezing der lijders en stuiting der ziekte zijn aangewend, enz. Door dezen maatregel zullen gewis belangrijke bijzonderheden aan het licht komen, die bij onverhoopte wederverschijning der epidemische kwaal in hare eerste oorzaken en beginselen nader zullen doen kennen.

Volgens een particulier schrijven van Terschelling is gedurende het jaar 1859 uit The *lutine*, door helm- en klokduikers het volgende geborgen: 5 gouden staven, wegende te zamen 26,895 *ned. p.; 2 zilveren staven, wegende te zamen* 5665 ned. p.; 4397/1, 23/2, 25/4, 5/8 spaansche matten; 2 fransche kroonen; 4/1, 1/4, 1/8 gouden doublons; 2 louis d'or en 4 guineas, benevens 55 ned. p. koperen bouts, spijkers, enz. 56 ned. p bladkoper, 156 ned. p. lood, 1 metalen vingerling en een stuk van 1 dito.

Uit Berlijn wordt aan [illegible] geschreven, dat aldaar sprake is van een huwelijksontwerp tusschen den prins van Oranje en prinses Alexandrine, dochter van prinses Marianne der Nederlanden en prins Albrecht van Pruissen.

Benoemingen en besluiten.

Benoemd tot ontvanger der registratie en domeinen te Wageningen de heer W. A. de Raat de Kanter, thans ontvanger der registratie en domeinen te Gulpen.

Necrologie.

De belgische dagbladen behelzen het berigt dat de heer Prudens van Duyse, archivaris der stad Gent, hoogleeraar in de geschiedenis aan de koninklijke akademie aldaar, corresponderend lid der koninklijke belgische akademie, en medelid van een aantal binnen- en buitenlandsche maatschappijen en genootschappen, ridder der Leopoldsorde enz., laatstleden zaturdag in genoemde stad is overleden.

Kerk- en schoolnieuws.

Dingsdag avond is door den algemeenen kerkeraad der nederduitsche hervormde gemeente te Amsterdam, uit het reeds vermelde twaalftal het volgende zestal van predikanten gevormd: de heeren K. F. Ternooy Apèl, te Delft; H. P. Berlage, theol. dr. te Zaltbommel; W. Francken Az., te Rotterdam; J. Hooykaas Herderschee, te Nijmegen; J. J. L. ten Kate, te Middelburg, en A. van Toorenenbergen, te Purmerend.

— Te Scherpenisse en Westkerke (classis Zierikzee) is tot predikant bij de hervormde gemeente beroepen, de heer J. C. Eijkman, te Rinsumageest.

Afloop verkoopingen en aanbestedingen.

Middelburg 17 november.

I. Een huis en erve, op de Houtkaai, wijk H. no. 116, verkocht voor f 1310. II. Een huis en erf in de Zandstraat, wijk Q. no. 217, verkocht voor f 150. III. Een huis en erf op den Zuidsingel bij de Noordbrug, wijk E no. 27, verkocht voor f 250.

Oostburg 17 november.

Eene landhoeve, genaamd Stampershoek, bestaande in woonhuis met schuren, stallen enz., groot 11 bunders, 43 roeden, 8 el erf, tuin, boomgaard, wei- en bouwland. Verkocht voor f 22,000.

Vlissingen 18 november.

† Onder nadere goedkeuring is heden morgen ten 11 ure door den schout bij nacht directeur en kommandant der marine alhier aanbesteed: 1. de *voor dit etablissement benoodigde* koperen spijkers, klinkboutjes enz. waarvoor de minste inschrijver bleek te zijn de armen inrigting te Vlissingen; 2. de levering van houtwerk, als spaken, hamer, bijl-stelen enz., aangenomen door den heer van Hove te s'Hage.

Staten generaal.

TWEEDE KAMER.

Zitting van dingsdag.

De beraadslagingen over het wetsontwerp tot bekrachtiging *der spoorwegenconcessien zijn nog niet ten einde gebragt.*

De minister van oorlog, die dingsdag het eerst het woord voerde, heeft de voordragt verdedigd, door van zijn standpunt in de eerste plaats te betoogen dat de voorgestelde wegen geen, of zoo weinig mogelijk nadeel aan de verdediging des lands toebrengen zullen.

Hij verklaarde voorts de bezwaren van sommigen tegen overbrugging niet te deelen, en trad daarna in eenige beschouwingen over het defensiewezen, waarin hij hoopt een ander stelsel te volgen, waarbij de buitenlijnen in de eerste plaats verdedigd worden, tot hetwelk de krachtige natuurlijke rivierdefensie alle gelegenheid aanbiedt.

De heer van Hall heeft op nieuw gewezen op de geldelijke bezwaren, welke bij de goedkeuring der voordragt, op den staat zouden worden gelegd. Naar zijne berekening, zou men op het einde van 1860 over 32 millioenen kunnen beschikken, maar ten minste 60 a 70 millioenen voor openbare werken behoeven, en in dergelijken stand van zaken kwam het hem vreemd voor, *dat eene rentewaarborg voor 50 jaren van meer dan 3½ millioen* niet als eene al te gewigtige last werd beschouwd.

Wat de rigting aangaat, is het hem onredelijk voorgekomen om aan Amsterdam den kortsten weg naar Duitschland te ontzeggen, en was hij geenszins overtuigd van de noodzakelijkheid *om juist Rotterdam tot eene voorhaven van de genoemde* handelstad te maken.

De heer van Hoevell heeft verklaard, een voorstander te zijn van spoorwegen, mits zij ook strekken ter bevordering der belangen der industrie; een voordeel, 't welk hij aan de voorgestelde *wegen meent te mogen ontzeggen. Hem is in* tegendeel voorgekomen, dat de staat, door den aanleg van groote werken, met een onderstand van een tal van millioenen uit 's rijks kas, aan bijzondere personen, binnen een zeer kort tijdsverloop, op te dragen, met de nijverheid van andere personen mededingt, en aanleiding geeft tot eene niet wenschelijke prijsverhooging van materialen en dagloonen.

Naar zijn oordeel, heeft de nijverheid niet alleen behoefte aan *spoorwegen, maar ook* aan *ontheffing van eenzijdig* drukkende belastingen, waaraan in langen tijd niet zou kunnen worden gedacht. Ook met de rigting kon de spreker zich niet vereenigen, en hij verklaarde zich voor het ontwerp, in der tijd door den heer Dull ingediend.

Den heer Elout van Souterwoude was na al het verhandelde over het onderwerpelijk vraagstuk, voorgekomen, dat het der regering dienaangaande aan de vereischte kracht en vastheid van beginselen heeft ontbroken; *dat het ontwerp in slechts* eene provincie een volledigen bijval vindt, maar alom elders meerderen of minderen tegenstand, en daarenboven gepaard gaat met geldelijke bezwaren, voor welke hij moest terugdeinzen.

De heer *Hengst had, bij de goede bedoeling der regering*, wel gewenscht, dat zij meer voldoende rigtingen had gekozen; maar hij vond geene reden om uit dien hoofde zich tegen de voordragt te verklaren, bij welke ook met eene brug bij Venlo, het belang der provincie Limburg zoo zeer wordt bevorderd. Indien het waarheid is, dat de concessionarissen tegen 4½ pct. geld kunnen bekomen, en anderen een nog hoogeren rentewaarborg zouden verlangen, vermeende de spreker, dat het hoofdbezwaar ten aanzien der geldelijke aangelegenheden, bij de erkende behoefte aan spoorwegen, als opgeheven moest worden aangemerkt.

Zitting van woensdag.

De heeren Wintgens en de Kempenaer hebben, ten tweede male het *woord voerende, op nieuw de voordragt bestreden,* daarbij tegenover de redevoeringen der ministers hunne aanvankelijk ontwikkelde stellingen handhavende. De heer de Kempenaer heeft echter verklaard, na de verdediging der ministers gehoord te hebben, zich oponthouding te zullen getroosten van eigen inzigten, en nu met het oog op de bestaande omstandigheden te zullen stemmen voor de Noorderlijn; niet echter voor de Zuiderlijn; willende hij tegen de geheele wet stemmen, wanneer art. 2, *houdende bekrachtiging van de Zuiderlijn*, mogt worden aangenomen.

De heer Slicher van Domburg herinnerde aan de rede, dingsdag door den afgevaardigde uit Hoorn uitgesproken, die zijne vreugd had te kennen gegeven, thans door dat district te zijn *afgevaardigd, zoo dat hij met volle onpartijdigheid de amster*damsche belangen kon verdedigen. In den loop zijner rede heeft die afgevaardigde de locale belangen van zijn district niet vergeten. Neemt de kaart der spoorwegen in de hand, zeide hij, en gij zult zien wat een misselijk figuur Noordholland daarop maakt. Er is in het minst niet op de belangen van die streek gelet. Aan het eind van zijne rede gekomen, riep die afgevaardigde de vergadering toe: „overweegt wel het wijze woord van *den spreker uit Friesland, die de lijn van Vlissingen ontijdig* en onnoodig genoemd heeft." De vertegenwoordiger uit Hoorn wil dus de te leggen mijlen-spoorweg in Zeeland op de kaart het zelfde misselijk figuur laten maken, dat hij voor Noordholland zoo hoogelijk afkeurt. Spreker wil dat niet, en daarom heeft hij gewenscht een woord in het midden te mogen brengen.

Spreker wijst er op dat verscheidene redenaars de Zeeuwsch-Limburgsche lijn verdedigd en goedgekeurd hebben. Slechts *twee sprekers hebben die, zoo niet bestreden, althans om on-*

derscheidene redenen afgekeurd; hij had niet gedacht, dat, na de belangrijke toelichting door den afgevaardigde uit Rotterdam (den heer Betz,) de heer Kingma met enkele woorden de lijn van Vlissingen overbodig of ontijdig zou hebben geheeten e de verbinding van Vlissingen met de voornaamste hollandsche koopsteden, is doch dubbelijk als nottig en nodig [illegible] zullen er verloopen eer Vlissingen en [illegible] eene lijn zullen kunnen worden gesteld, zeide de afgevaardigde uit Friesland. Wat hem, den heer Slicher, betreft, hij verheugt zich altijd dat er plaatsen in ons vaderland zijn waar welvaart en voorspoed heerschen; hij wenscht Friesland alles toe wat tot zijne verdere ontwikkeling noodig is, maar hij meent dat men zich vergist met te stellen dat in Vlissingen nog niets bestaat en alles daar in het leven moet worden geroepen, om daarop de meening te gronden dat die lijn onnoodig is. Spreker wijst er ook op dat digt bij die stad Middelburg ligt, eene stad waar wel eer de handel bloeide, en hoewel veel verminderd, behoeft die *slechts de gelegenheid om weder aan te wakkeren. Daar* bestaan onderscheidene handelshuizen met goede betrekkingen, even als in andere koopsteden, daar is kapitaal genoeg voorhanden, en pakhuisruimte over; daar is ook makelarij en eene bank, hetgeen niet in alle koopsteden het geval is. De spoorweg zal den af tand tusschen Middelburg en Vlissingen schier geheel doen verdwijnen. Er zal bovendien een kanaal van de Wester Schelde naar Middelburg gegraven worden. Spreker treedt nog in eenige ontwikkeling over de Zeeuwsch-Limburgsche lijn. Die van Breda naar Vlissingen is het complement van de Limburgsche lijn. De verbinding van de Schelde met den Rijn, dat is het eigenlijke doel, niet om Vlissingen een spoorweg te geven. Is er nu eene lijn, welke meer avenir of vooruitzigt aanbiedt? Is er korter weg te bedenken om die groote stroomen te verbinden, die voedsters van welwaart voor onderscheidene volken? Is er beter plan voorhanden om met Antwerpen te kunnen concurreren, om langs een anderen weg terug te bekomen wat onze voorouders met het sluiten der Schelde verkregen hadden? Antwerpen is zijn bloei aan de gunstige ligging aan de Schelde verschuldigd. Welnu, Vlissingen ligt nog gunstiger. Waarom dan die haven nutteloos te laten liggen? Zullen er nog jaren of eeuwen voorbijgaan, alvorens men partij van die gelegenheid zal trekken?

Spreker doet tegen den afgevaardigde uit Amsterdam, die het eerst gesproken heeft, het gewigt van den transito-[illegible] uitkomen. Hij vraagt waarom dan wel in 1850 de rege[illegible] de vertegenwoordigers zulk een aanzienlijken post van [illegible] sten opgeofferd hebben tot afschaffing der doorvoerregten? Waarom werd dit gedeelte der scheepvaartwetten zoo weinig bestreden en met 53 tegen 9 stemmen aangenomen? Hij beroept *zich op het gezegde van den heer Lotsy, destijds lid der kamer,* die het belangrijke van den doorvoerhandel in bondige trekken heeft geschetst, en hij stelt in het licht, dat voor de Maassteden althans die handel van veel gewigt blijft. Als zich te Vlissingen maar een klein gedeelte vestigt van het transit dat thans Antwerpen trekt, dan zal zich in die steden weldra weder bloei en welvaren ontwikkelen, en de lijn van Zeeland geheel geregtvaardigd zijn. Hij acht de lijn van Breda naar Vlissingen, ook uit een krijgskundig oogpunt, van algemeen belang, om door een snel vervoer van troepen Walcheren en de zeeuwsche eilanden voor een aanval of landing te beveiligen. Spreker treedt in eene vergelijking tusschen de oorzaken van het niet slagen der onderneming van de Engelschen en Russen in Noordholland *in 1799, en die van het slagen der beruchte expeditie der* Engelschen op de Schelde. Het was een gevolg van den spoed, waarmede toeopen konden worden afgezonden, dat de eerste onderneming mislukte. Ook bij een eventueelen oorlog is het van algemeen belang dat de marine hare schepen en oorlogsmaterieel binnendoor naar Holland kan brengen; daarvoor moet er een kanaal van Vlissingen naar Middelburg worden gegraven, hetgeen in nauw verband met dit geheele plan staat; daarom heeft men bij den overgang over het Sloe geene brug maar een dam verlangd. Spreker treedt in eenige becijferingen over de respectieve kosten van het een en ander, en beroept zich op den arbeid, met zooveel kunde en naauwgezetheid in 1845 tot den aanleg van het bedoelde kanaal door ervaren mannen vervaardigd. Dat de lijn van Vlissingen in den beginne niet veel zal opbrengen, dat dit later eerst mogelijk zal zijn, dit is met de meeste lijnen het geval. Hij verwacht daarvan steeds de beste vruchten.

Daarentegen werd de voordragt, almede ten tweede male, bestreden door den heer [illegible]ispen van Sevenaer (vooral op financiële gronden, ter [illegible]gging van het geen door den minister van financiën over de financiële gevolgen der wet [illegible] medegedeeld). Door den heer Schimmelpenninck van de[illegible] werd op nieuw gewezen op drie punten van bezwaar [illegible] betrekkelijk de lijnen, de financiën en de wenschelijkheid tot aanleg van staatswege. Ook bij zal evenwel, gelijk de heer de Kempenaer, trachten zoo veel mogelijk van eigen inzigten af te zien, maar drong aan op het nemen van een conciliatoren maatregel, met betrekking tot Amsterdam en Rotterdam, door namelijk de lijn van Maarsbergen en Tiel aan te nemen.

De heer van Heukelom, ook ten tweede male het woord vragende, betoogde, dat de concessiën nu ook niet waren in den zin der regering; dat de verdediging der regering hem versterkt had in zijne overtuiging dat de voordragt niet was in het algemeen belang, want dat hij alleen rustte op eene zamenkoppeling van slechts locale belangen. Verder trad dat lid in eene uitvoerige bestrijding van het door de ministers aangevoerde.

De heer van Voorthuysen trad in eenige nadere beschouwingen over het doel der regering, met het doen van haar voorstel beoogd. Dit [illegible] volgens den minister van binnenlandsche zaken zijn, om het binnenlandsch en internationaal verkeer te vereenigen. Het voorgestelde plan echter zou, zijns inziens, er niet toe leiden om dat oogmerk te bereiken. De keuze van een centraal punt blijf hij aanbevelen, vooral in het belang van Amsterdam, en dit te meer daar het personen- en goederenvervoer, blijkens statistieke opgaven, naar en van die stad grooter dan dat van Rotterdam was.

De heer van Eck had alle politieke beschouwingen [illegible] zigde. Ik behoor, zegt hij, tot de voorstanders van het [illegible]werp, daar spoorwegen niet alleen strekken om welvaart te ontwikkelen, maar ook een ruimeren blik om zich heen doen werpen, en tot industriëele ontwikkeling leiden. Ik heb [illegible] niet aan te bezwaar wegens het niet hooren van den raad van state: de beide wetten zijn onderscheiden, dit is afdoende.

Wat de subsidiën [illegible] betreft, daar tegen was ik van den [illegible] na [illegible] was wel voor inschr[illegible] [illegible] maar niet [illegible]

Wat de financiele bezwaren aangaat, velen hebben gezegd, dat deze wetten eene ramp voor Nederland zouden zijn, zelfs is het woord „staatsbankroet” gebezigd. Maar dat woord wordt telkens als struikelblok voor de voeten geworpen, zoo als bijv. bij de afschaffing van de [illegible] op het gemaal. Ik vereenig mij, ten opzigte van de financiele beschouwing der zaak, met hetgeen door den heer Duymaer van Twist is in 't midden gebragt. Waarom zouden wij, bij dien zoo gunstigen staat der financien, niet kunnen doen wat andere landen met minder welvaart en in ongunstiger toestand wel kunnen of reeds gedaan hebben. Ik blijf, wanneer ik zoo spreke, mijn gevoelen; getrouw, want ik beoogde steeds amortisatie van schuld en bevordering van [illegible]leke werken. Aan het eerste stelsel is ruimschoots voldaan, [illegible]t wordt nu tijd om aan het andere te denken.

Nu nog een woord aan die medeleden, die nog twijfelen; ik onderwerp hun de vraag: „zegt dit ontwerp verwerpt, is het dan niet met de spoorwegen hier te lande gedaan?” Het ontwerp steunt op hetgeen in het buitenland bestaat, op het welbegrepen belang van Nederland, op hetgeen de meerderheid der kamer achtervolgens verlangd heeft en nog bij haar laatste verslag heeft uitgedrukt. Het is niet juist wat de heer van Hall zeide, dat ook zij, die voor stemden, de wet slecht vonden. Neen, zij hadden partiële bezwaren. Daarentegen wat ziet men bij de tegenstanders? Onderlinge strijd, of liever vernieling van elkanders argumenten. Ik wilde wel eens zien, dat de voorstanders zich op de gallerij zouden begeven en aan de tegenstanders zou*den overlaten de zaak onder elkander uit te maken; ik houd mij* verzekerd dat er zich dan eene babylonische spraakverwarring zou opdoen. De een toch wil concessie, de ander staatsspoorwegen; dezen moet hij weer in tweeën knippen, want een deel wil staatsspoorwegen zonder beheer van den staat, een ander met beheer; dus zie ik de minderheid in vier rigtingen verdeeld.

Ook wegens het financiële heerscht groote strijd en bestaat ook veel tegenovergestelde rigting bij de minderheid. Een zegt dat de uitvoering nooit verwezenlijkt kan worden, een ander acht 4½ pct. niet genoeg, weder een ander zegt: neen, ik geef niet meer.

Hoe die allen te verzoenen? Ik zie er de mogelijkheid niet van in. En er is meer: de een zegt: het staatsbankroet is uit al die lijnen te duchten; een ander zegt: er zijn nog geen spoorwegen genoeg.

Sommigen zeggen ook: wij willen geen spoorwegnet; maar ik vind hier geen net, ik zie alleen stamlijnen, met enkele *mazen.* Met moeite heb ik drie mazen gevonden.

Wat de rigting der wegen betreft, daar bestaat al weer het zelfde verschil. Sommigen willen hier op de russische wijze te werk gaan met de liniaal. Anderen hebben meer slingeringen verlangd om meer localiteiten te helpen. Ik mag wel zeggen, dat de minderheid slechts voor de helft die zoogenaamde Amsterdamsche rigting voorstaat. En opmerkelijk is het, dat juist die rigting bestreden is door den waterstaat en de genie en de provinciale staten van al die gewesten. Indien gij de amsterdamsche rigting aanneemt, dan sluit gij Noordbrabant af van de noordelijke provincien en van Rotterdam, waarbij 't veel meer belang heeft dan bij Amsterdam, dan sluit gij Zeeland af van Zuidholland, waar 't zoo dadelijk bij behoort. Behoef ik *toch den omweg te schetsen, dien de inwoner van Zeeland te* maken heeft, die zich in den winter naar het nabijgelegen Zuidholland wil begeven; hij moet alsdan over Antwerpen en Aken! Volgens het regeringsplan zal men in goede, spoedige verbinding met dat gewest en met de overige provincien des lands komen. De amsterdamsche lijn is alleen van locaal, en is nimmer tot het algemeen belang.

Wat de zeeuwsche lijn betreft, heeft de heer van Hall gezegd dat de minister van financien er niet gunstig over denkt. Ik heb dat niet bemerkt; het tegendeel is waar: de regering draagt zelve die lijn voor, en wel op uitdrukkelijk verlangen van de meerderheid der kamer.

Nog moet ik opmerken, dat men niet juist doet met Harlin*gen tegenover Vlissingen te stellen. Zij zijn niet te vergelijken,* want zij zijn geheel anders geplaatsen, leveren geheel andere bestanddeelen op, die geene vergelijking toelaten. Ik wensch voor beider belangen te zorgen, en niet de eene plaats tegen de andere over te stellen.

Ik kom hier weder terug op de wisseling van denkbeelden tusschen de minderheid over de rivierovergangen. De eene wil twee, een ander drie. Wanneer dit zoo voortgaat, dan zullen we er nog toe komen onze rivieren te overwelven.

De heer Olivier heeft gezegd dat geene spoorwegen moesten worden gelegd voor dat er gezorgd was voor de verbetering van waterwegen te Rotterdam en Amsterdam. Wij zullen uwe millioenen, zeide hij, voor de waterwegen gebruiken, en wat er overschiet voor spoorwegen. Ik heb die leer nooit zoo sterk hooren verkondigen, maar wel meermalen in praktijk zien brengen. Aan de arme landprovincien voegt men toe: ik zal twee millioenen wel gebruiken, en als er wat overschiet zal ik het voor spoorwegen bestemmen. Maar ik vraag of Rotterdam daarmede gebaat wordt. Rotterdam, straks de stad genoemd, waarvan het spoorweggeschreeuw uitgaat verlangt in de eerste plaats spoorwegen.

Een ander spreker, die een nieuw licht over de zaak zou werpen, de heer van Hoëvell, heeft de zaak beschouwd uit een industrieel oogpunt. Hij heeft gezegd: „men maakt te veel op eens, dat zal de prijs der materialen en loonen opdrijven, de schatkist zal in concurrentie komen met de particuliere industrie. Maar dat acht ik gelukkig en geen bezwaar op te leveren, want daardoor zal het werk toenemen.

De zelfde spreker heeft gevraagd, waarom niet liever is over gegaan tot afschaffing der belastingen? Ik weet niet dat de meerderheid van gedachte is, dat als spoorwegen zullen worden aangelegd, dan niet tot afschaffing van belastingen kan besloten worden. Neen, dat was meer een voetangel van de minderheid. Maar ik vraag hem: zal de industrie gebaat worden door de afstemming der spoorwegen? En daarbij komt: [illegible] heer Olivier zegt geene spoorwegen te verlangen voor de waterwegen worden verbeterd, en de heer van Hoëvell wil dat geene *spoorwegen worden aangelegd vóór de brandstoffen worden* [illegible] dat wij niets verkrijgen, ten zij ieder van batterij verandere, en dat mag men niet aannemen.

Spreker gaat nu provinciegewijze na, wat er verlangd wordt. Zoowel Friesland als Groningen, Zuid- en Noordholland en Utrecht worden door het ontwerp geholpen, of op de belangen van die provincien zal nader worden gelet. De weg wordt niet afgesneden om later aan hare wenschen te voldoen. Hij spreekt niet uit locaal belang, want Zeeland verkrijgt slechts een zeer klein gedeelte, daar de kosten voor den dam in de Ooster-Schelde en het kanaal van Zuidbeveland eigenlijk met dit ontwerp niets hebben te maken. Men kon een en ander onmogelijk laten rusten. Ten aanzien van het Sloe, heeft de regering nog *geen voorstel gedaan om het te dempen. Naar hij gelooft,* zal daartoe concessie worden aangevraagd. Betrekkelijk de aangekondigde motien van orde, hoopt hij, dat de heer Forest die aanbieden zal, voor dat de wet wordt afgestemd, ten einde zij, die geen staatsspoorwegen verlangen, dan nog tot dit ontwerp kunnen medewerken. Of het mogelijk zijn zal het ontwerp door motien te wijzigen, dit begrijpt hij nog niet. Ten slotte uit hij den wensch, dat dit ontwerp moge worde aangenomen, en dat de tegenstanders het geluk mogen beleven, dat naar zijne overtuiging uit de aanneming zal voortvloeijen.

De heer Zylker trad in eene wederlegging der beweringen van hen die de aansluiting van Groningen met de hannoversche grenzen niet van zulk eene onmiddelijke behoefte rekenden te zijn. In het belang van de haven van Harlingen in het bijzonder en van de noordelijke provincien, vooral van Groningen, in het algemeen, achtte hij die verbinding allernoodzakelijkst; en hij zag in het uitzel daarvan niet anders dan een streven om de eerstgemelde stad ten koste van andere koopsteden van het rijk te benadeelen. Het voorgeven dat die aansluiting nutteloos zou wezen, zoo lang uit Hannover niet de zekerheid was ontvangen dat men dergelijke verbinding verlangde, geloofde bij ongegrond *te wezen, daar zoodanige wensch niet zou opgaan, zoo lang* men van deze zijde achterbleef om door den aanleg van eene lijn in de rigting van Leer het internationaal verkeer te bevorderen. Overtuigd gelijk hij was dat het hier een punt [illegible] belang betrof, en in den loop der beraadslagingen [illegible] bende hierin door de gevoelens van de meerderheid de[illegible] te worden ondersteund, had het hem verheugd van de regering te vernemen, dat ook zij die verbinding we[illegible]lijk achtte, en daarop ter gelegener tijd, al was het niet bij deze gelegenheid, zou terugkomen. Die verzekering had hem gerust gesteld, en dat het na slechts eene kwestie van vorm gold; en door aanneming van de wet het door hem verdedigde onderwerp in niets benadeeld werd, verklaarde hij nu voor het wetsontwerp zijne *stem te zullen uitbrengen.*

De heer Idzerda voerde de laatste het woord, en kwam terug op de door hem vroeger ontwikkelde bezwaren nopens het gebrek van eene lijn in Friesland van Leeuwarden over Heeren*veen naar Meppel.* Hij verklaarde zich niet gunstiger gestemd voor het wetsontwerp te gevoelen, ook na de inlichtingen van den minister van binnenlandsche zaken, ten aanzien van het onderwerp gegeven, gehoord te hebben. Hij hield vol dat de door hem voorgestane weg voordeeliger uitkomsten voor de opbrengst zou opleveren dan de voorgedragene, zoo door het vermeerderd vervoer van personen en goederen en de uitbreiding van het binnenlandsch verkeer, als door de toeneming van den doorvoerhandel, waaromtrent hij in vele bijzonderheden trad, geloovende hij dat men te dezen opzigte niets minder moest doen dan ten behoeve van Rotterdam. Overtuigd dat het voorgedragen plan stelselloos was, [illegible]sland hierin beneden Drenthe te bevoordeelen, zou hij [illegible] het ontwerp blijven verklaren.

Gisteren zijn de heeren Kingma, Kien, en Betz terug gekomen op het vroeger door hen aangevoerde, terwijl voorts de heeren Mackay, van der Linden, Poortman, Delprat, Hoffman, Schimmelpenninck en Storm mede over dit onderwerp het woord hebben gevoerd.

Heden zouden de ministers weder aan het woord zijn.

Gemeenteraad van Vlissingen.

Zitting van 16 november.

Voorzitter de heer Callenfels. Tegenwoordig al de leden.

De notulen der vorige zitting worden, na gedane voorlezing goedgekeurd, terwijl zij de heeren Uyttenhooven en Winkelman gedurende de voorlezing hebben verwijderd.

Op de mededeeling des voorzitters dat, bij de gisteren alhier plaats gehad hebbende openbare aanbesteding van het gedeeltelijk vernieuwen der beschoeijing nabij de Spuisluis, daarvan inschrijver geworden J. Filis alhier, voor f 2743, zijnde f 260 beneden de daarvan gemaakte raming, wordt met algemeene stemmen besloten die aanneming goed te keuren.

De voorzitter geeft kennis dat bij burgemeester en wethouders is ingekomen een nader betoog van den controleur der plaatselijke belastingen, waarbij wordt gewezen op het belangrijk geldelijk nadeel voor de gemeente ontstaande uit het verleenen van restitutie bij uitvoer van zemelen. Dit stuk, waarvan voorlezing geschiedt, is door burgemeester en wethouders tot onderzoek en rapport gesteld in handen van de commissie voor het plaatselijk belastingstelsel, welke bereid is daarop verslag uit te brengen en tevens op het in hare handen gestelde adres van broodbakkers, die vrijstelling of vermindering van de belasting op brandhout verzoeken.

Hierop bekomt de heer Schults het woord.

Ten opzigte van laatstgenoemd adres, herinnert hij dat adressanten van een verkeerd denkbeeld uitgaan, daar zij schijnen te vermeenen dat de belasting op het brandhout door hen wordt

gedragen, [illegible] in tegendeel bij het opmaken der broodzetting [illegible] rekening gebragt en alzoo verhaald op de verbruikers. [illegible] is echter zeer gering op den prijs van het brood, en wat betreft de goedkoopere belasting o. a. voor [illegible] marinewerf verkocht, mag niet uit het oog verloren worden dat zulks van allerlei grootte is en dus nog [illegible] alvorens bruikbaar te zijn. Om deze redenen stelt de commissie voor, afwijzend te beschikken op het adres, waarmede de vergadering zich eenstemmig vereenigt.

[illegible] het voorstel van den controleur betreft, heeft de commissie [illegible] overwegen dat de uitvoer van zemelen zoo schrikbarend toeneemt, dat de teruggave van gemeentebelasting der gemeente in 3 jaren en 10 maanden, tot op 1 dezer, een verlies deed lijden van f 2000. Men heeft in het breede besproken om de belasting geheel op te heffen, doch vreest dat alsdan de gelegenheid te veel kan verstrekt worden tot ontduiking, dat men alle contrôle mist. Daarom is men tot het besluit gekomen om de belasting te bepalen op 10 cent, in plaats van zoo [illegible] op f 1, par 100 ℔; dan blijft men in de gelegenheid om behoorlijk toezigt uit te oefenen en is het bedrag dat bij restitutie moet verstrekt worden zoo gering dat zulke geen belangrijk nadeel aan de gemeentekas kan opleveren.

Na eenige discussie wordt met algemeene stemmen daartoe besloten en eene concept-resolutie gearresteerd tot het brengen van die wijziging in de verordening op het stuk der plaatselijke belastingen.

Aan de orde is het benoemen eener commissie tot regeling en voorbereiding der straatverlichting met gas. Door geen der leden verlangd zijnde dat die benoeming door de vergadering geschiede, noodigt de voorzitter de heeren van der Os, Winkelman en de Kruyff uit, om nevens hem daarvan deel uit te maken.

Wordt gelezen een adres van het roomsch katholiek parochiaal armbestuur, om voortaan zijne weezen onder eigen onafhankelijk beheer te mogen hebben, in voege als bij art. 26 der armenwet is omschreven. Op een deswegens tot Z. M. den koning gerigt adres is het bestuur verwezen naar dezen raad.

Op voorstel des voorzitters is besloten dit onderwerp aan te houden tot eene volgende zitting, terwijl overeenkomstig een door den heer Mestdagh aangegeven denkbeeld, hieromtrent inmiddels het gevoelen zal worden ingewonnen van regenten over het arm gast- en weeshuis.

Bij ontwerpbesluit wordt besloten af te schrijven uit den post voor onvoorziene uitgaven op de gemeentebegrooting voor dit jaar: 1º. f 100, voor aan den procureur H. Rekker te gevene restitutie van een voorschot, gedeponeerd bij den procureur bij den hoogen raad der Nederlanden, mr. J. G. A. Clant, ten einde deze gemeente zich in regten kunne verdedigen bij het hooger beroep, ingesteld van een arrest van het provinciaal geregtshof in Zeeland, waarbij de heer mr. C. J. van Waterschoot van der Gracht ongegrond is verklaard in zijne tegen de gemeente ingestelde vordering tot realisatie van zekere oude obligatien lastens eene voormalige kerk;

2º. f 10,20 voor kosten van nieuwe [illegible] voor dienaren der policie.

Voor kennisgeving is aangenomen de mededeeling dat door burgemeester en wethouders mede eenige af- en overschrijving heeft plaats gehad, waartoe hen bij de vaststelling der begrooting [illegible] verleend.

De heeren Uyttenhooven en Winkelman komen weder ter vergadering.

Geschiedt voorlezing van een nader adres van de heeren Wed. A. Sterkman & Zs. ijzergieters enz. te 's Gravenhage, waarbij teruggekomen wordt op de boete van f 800, op hen toegepast.

Overeenkomstig een voorstel van den voorzitter, wordt ten aanzien van dit onderwerp overgegaan tot de orde van den dag, terwijl op voorstel van den heer van Uije Pieterse is besloten dat aan adressanten zal worden te kennen gegeven, dat ten aanzien van alle verdere verzoeken te dezer zake, een gelijke beslissing zal genomen worden.

Aan de orde wordt gesteld de eindbeslissing omtrent de plaats waar een nieuw schoolgebouw voor on- en minvermogenden zal worden daargesteld.

De heer Winkelman treedt in een uitvoerig betoog tot aanprijzing van de daarstelling op de groote markt, welk ontwerp hij gelooft dat meer naar de eischen des tijds is, zoodat hij er zich voor zou blijven verklaren ook al waren de kosten grooter. Hij wederlegt alle bijzonderheden, te dezen aanzien opgesomd bij het laatste hieromtrent uitgebragte rapport, en verklaart ten slotte dat zoo wel de heer districtsschoolopziener als de hoofdonderwijzer der armenscholen te Middelburg, de heer A. Gop[illegible], verklaarde dit plan volkomen goed te keuren.

De heer Uyttenhooven vereenigt zich geheel met die zienswijze, terwijl de heer J. A. Schmidt verklaart zich nimmer te hebben kunnen vereenigen met het plan in het Groenewoud en dus, hoewel betreurende dat men in der tijd niet tot de Walstraat heeft kunnen besluiten, zijne stem te zullen schenken ten gunste eener plaatsing op de groote markt.

De voorzitter met de heeren van Uije Pieterse, Schulz en Mestdagh [illegible] daarentegen uitvoerig hunne meening dat het Groenewoud geschikter plaats zou zijn, terwijl de heer J. P. Smith [illegible] voor de aanwijzing van de groote markt.

Na uitvoerige discussie wordt in omvraag gebragt: te bepalen dat de bedoelde school zal worden daargesteld in het Groenewoud, hetwelk wordt vastgesteld met 8 tegen 5 stemmen.

(Tegen stemden de heeren Uyttenhooven, Dutilh, J. P. Smith, Winkelman en J. A. Schmidt.)

Geschiedt voorlezing van een tot burgemeester en wethouders gerigt adres van de beide hoofdonderwijzers aan de openbare lagere scholen P. Fvet en P. Paype Az., alhier, hoofdzakelijk [illegible], naar aanleiding van het ten aanzien hunner vlottende jaarwedde in de vorige zitting besprokene, te betoogen dat volgens de tegenwoordige berekening hunne inkomsten reeds verminderd zijn en het vooral de avondschool [illegible] van hen [illegible] en [illegible].

[illegible] Uyttenhooven levert namens burgemeester en wethouders een uitvoerig verslag met betrekking tot dit onderwerp waarin de bezwaren van adressanten zijn onderzocht en grootendeels juist bevonden. Daarbij is gevoegd eene berekening van vaste jaarwedde en voltreffende bijlage. De conclusie strekt om adressanten boven hunne jaarwedde toe te kennen eene belooning van 25 p. cent der schoolgelden, f2 per leering die de avondschool bezoekt, wanneer deze tevens dagscholier is (met inbegrip der schoolbehoeften) en f2,50 per dag-leerling.

Na eenige discussie wordt in omvraag gebragt: 1. om aan de openbare onderwijzers eene percentsgewijze belooning van de schoolgelden toe te leggen; en 2. deze te bepalen op 25 pct. Beide voorstellen worden met algemeene stemmen aangenomen.

Voor kennisgeving wordt aangenomen de mededeeling van den voorzitter dat van gedeputeerde staten ontvangen is berigt den ontvangst van de vastgestelde wijziging in de verordening van algemeene plaatselijke policie, welke daarna, volgens het wettelijk voorschrift, is afgekondigd; zoo mede dat door gedeputeerde staten zijn goedgekeurd de besluiten tot toekenning van subsidien aan armbesturen, opgenomen in de begrooting voor 1860.

Door den voorzitter wordt op eene vraag van den heer van Uije Pieterse geantwoord dat het thans vastgestelde plan voor de daarstelling eener openbare school in het Groenewoud, conform een vroeger besluit zal worden ter inzage gezonden aan de plaatselijke schoolcommissie.

Daar niemand op de vraag des voorzitters eenig voorstel meer te doen heeft, wenscht deze, alvorens de zitting te sluiten, der vergadering nog mededeeling te doen van een bij hem ingekomene missive van den commissaris van policie, in antwoord op de aan dien ambtenaar kenbaar gemaakte bedenkingen, in eene vorige bijeenkomst door raadsleden gemaakt.

De heer Ruysch geeft in overweging om deze mededeeling te doen in eene zitting met geslotene deuren; met welk denkbeeld de heer van Uije Pieterse zich vereenigt, met verwijzing naar art. 41 der gemeentewet.

De voorzitter, benevens de heeren Uyttenhooven en Winkelman, betoogen daarentegen dat er hier geen sprake is van een te behandelen onderwerp, maar van eene eenvoudige mededeeling, door het hoofd der policie aan den raad te doen. Vooral acht men het billijk daar eenige handelingen van den commissaris in eene openbare zitting werden ter sprake gebragt, ook diens wederlegging in het openbaar te doen geschieden.

Na nog eenige discussie wordt hierin berust, en geschiedt door den heer secretaris voorlezing van eene uitvoerige missive van den commissaris van policie, waarbij wordt uiteen gezet dat de policie zoo getrouw mogelijk hare verpligtingen na komt; dat hetgeen zamenscholingen genoemd werd, zich bepaalt tot het postvatten op den stoep van een banketbakker en boekverkooper, en geene wettelijke bepaling immers zulks verbiedt; dat eindelijk de in hechtenisneming eener weeze hierop neder komt, dat de betrokkene eene policiestraf had beloopen, en bij niet voldoening de subsidiaire gevangenisstraf moest worden toegepast door den commissaris, niet in deze hoedanigheid maar als ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongeregt. Daarbij heeft echter geenerlei vertoon plaats gehad, maar de schuldige begaf zich vrijwillig in arrest. Hierbij voegt de commissaris de betuiging van zijn leedwezen dat men in eene openbare raadsvergadering dergelijke ongegronde bedenkingen kan ter sprake brengen.

De voorzitter sluit hierop de openbare zitting.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 16 november. Volgens The morningpost zal het congres als eene zuiver delibererende, raadgevende en op noninterventie gebaseerde vergadering binnen eene maand bijeenkomen, op welken voet Engeland daaraan zal deel nemen.

— Bij koninklijke ordonnantie is, behoudens eenige uitzonderingen, de stokslagenstraf bij het leger afgeschaft.

Duitschland.

Weenen 16 november. Prins Metternich is gisteren tot gezant van Oostenrijk te Parijs benoemd.

De ratificatien van het te Zürich gesloten vredesverdrag zullen tusschen den 20 en 25 dezer worden uitgewisseld.

Berlijn 15 november. Men verneemt dat prins Frederik der Nederlanden weldra naar 's Gravenhage zal vertrekken, maar prinses Frederik, welke eenigzins ongesteld is, met prinses Marie, hare dochter, gedurende geruimen tijd hier zullen vertoeven. Later zal de prins herwaarts terugkeeren om zijne gemalin en dochter te komen afhalen.

— In de Neue Preussische Zeitung wordt het volgende berigt gelezen. Als zeker mag worden medegedeeld, dat reeds sedert eenigen tijd tusschen de kabinetten van 's Gravenhage en Brussel wordt onderhandeld over den ruil van het groothertogdom Luxemburg tegen een gedeelte van het belgische grondgebied

— Ook te Mainz zal voor Schiller een metalen standbeeld opgerigt worden. Te Wiesbaden zal op last des hertogs, de „Friedrichplatz,” voortaan den naam van „Schillerplatz” dragen.

Frankrijk.

Parijs 16 november. De Moniteur behelst een keizerlijk besluit van den 14 dezer, waarbij de minister Rouland, de divisie-generaal Lelièvre en de graaf Lagrange, benevens de heeren Coignet en de Saulcy, leden van het instituut van wetenschappen, tot senator worden benoemd.

— Een nieuwe brochure van den heer Emile de Girardin, Napoleon III en Europa, is gisteren bij den drukker in beslag genomen.

— Le pays meldt dat de generaal de Montauban benoemd is tot opperbevelhebber van de expeditie naar China.

— Le constitutionnel van heden behelst een uitvoerig artikel over de kwestie van het regentschap van prins Carignan over Midden-Italie. Het blad doet daarin de gevaren uitkomen, die uit zulk een regentschap zouden ontstaan, daar Piemont hierdoor een onwettigen invloed in Italie zou uitoefenen; Piemont zou zich dan aan eene feitelijke interventie schuldig maken, en de gevolgen daarvan waren niet te voorzien. Het blad maant de bevolking van Italie wijders aan, om kalm en bedaard de uitspraak van het congres af te wachten, waarvan alléén de bestendiging der vrijheid van Italie kan uitgaan, terwijl het den Italianen waarschuwt vooral op hunne hoede te zijn voor de verderfelijke raadgevingen der engelsche bladen, die eerst tegen iedere interventie in Italie streden en nu al het mogelijke aanwenden om Piemont tot eene interventie in de aangelegenheden van centraal-Italie te verleiden.

Parijs 17 november. De regering hecht geenszins hare goedkeuring aan den quasi-afstand van het regentschap over Midden Italie door den prins van Carignan en de feitelijke opdragt aan den heer Buoncompagni.

Ten gevolge van eene mededeeling uit Compiègne van den keizer ontvangen, heeft de minister van buitenlandsche zaken gisteren niet alleen naar Turyn maar ook naar alle voornaamste italiaansche steden eene depeche afgezonden, waarin de ontevredenheid van Z. M. den keizer wordt aan den dag gelegd over deze handeling.

Het dagblad Le constitutionnel heeft die tijding openbaar moeten maken. In een hoofdartikel, door den secretaris der redactie geteekend, zegt dat blad dat Frankrijk „getrouw aan de beginselen zijner staatkunde, het kabinet van Turyn heeft aangespoord om het aan eenen sardinischen onderdaan opgedragen regentschap van de hand te wijzen, omdat deze handeling vooruitloopt op de bevoegdheid van het congres.”

„Hierin,” vervolgt Le constitutionnel, „kan men weder een blijk zien van des keizers hartelijke deelneming in de italiaansche zaak, welke, na op het slagveld gezegevierd te hebben. thans alleen van de scheidsregterlijke uitspraak van Europa afhangt.”

Italie.

Volgens telegrammen uit Rome en Napels van den 15 dezer, zouden de paus en de koning besloten hebben aan de uitnoodiging tot bijwoning van een congres ter regeling van Italies zaken te voldoen. Verder wordt daarin gemeld dat de napelsche censuls van hun gouvernement bevel hebben ontvangen om al de napelsche uitgewekenen, welke naar hun land mogten willen terug keeren, van reispassen te voorzien.

— Te Turyn en in geheel Midden-Italie is in de vorige week het gerucht in omloop gekomen dat de stad Ancona en de omstreek tegen het pauselijk gouvernement opgestaan waren. Dien ten gevolge heeft de generaal Garibaldi met verscheidene bataillons eene beweging naar dien kant gemaakt, vermoedelijk met het doel om den opstand te ondersteunen. Doch toen bleek het dat het gerucht onwaar was.

Zeetijdingen.

Het kofschip *De zwaan*, gez. W. Riedijk, van Antwerpen naar Tunis en Beyrouth, is den 17 dezer in goeden staat in zee gekomen.

Handelsberigten.

Meekrapprijzen.

Avignon 12 november.

Wortels zijn een weinig hooger, rosé fr. 38 a 39 en palud 18 maanden fr. 43 a 45. Er is meer vraag en weinig voorraad, vooral paluds zijn gezocht. Gemalen weinig aangeboden en houdt men SFFF fr. 50 a 51 en dito palud fr. 55 a 56.

Graanmarkten.

Amsterdam 18 november.

Raapolie op zes weken f 35¾. Lijnolie op zes weken f 30¼.
Koolzaad 59½ p. vl. op 9 vaten olie.

Middelburg 17 november.

Even als de voorgaande week was de aanvoer zoowel uit onze naburige eilanden als ook uit Walcheren zeer klein. De kooplust daarentegen was zeer groot voor alle artikelen; zoo wel voor tarwe, rogge, wittebоonen, bruineboonen, paardeboonen en erwten is hooger prijs betaald. Men kocht: puike nieuwe zeeuwsche tarwe f 9, mindere f 8,50; puike jarige walchersche tarwe hield men op f 9,75; bij partij echter is nog aan f 9.50 en f 9,65 gekocht. Puike nieuwe walchersche werd aan f 9, 30 en

f 9,25 gekocht, gewone f 9. Puike zeeuwsche rogge werd begin beurs voor f 7,10, later bij uitsluiting aan f 7,25 verkocht. Gerst was zeer begeerd; voor de beste werd gaarne f 6,30, mindere f 6 a f 5,80 gekocht, geringe werd voor f 5,50 verlaten, puike zomergerst f 6,10, mindere f 5,80 de mud. Walchersche wittebooneu zeer begeerd en minder ter veil; aan f 9,40 en f 9,50 waren grage koopers. Bruineboonen f 10,50 a f 10,25 naar deugd. Walchersche paardeboonen zeer weinig ter veil, men kocht die met drift aan f 7,10 de mud, vele landlieden hielden op f 7,25 vast. Walchersche groene erwten hadden grage koopers, op de kook is f 9,30 a f 9,50 naar kwaliteit betaald. Zeeuwsche paardeboonen *niet ter veil, zeeuwsche groene erw* ten f 9,25 gekocht. Koolzaad hield men algemeen op f 11 vast. Raapolie f 36,25, patentolie f 38,50, lijnolie f 34 per vat op zes weken, op contant f 1 per vat lager. Harde lijnkoeken f 8,50 per 104 stuks.

Gemiddelde marktprijzen.

Middelburg 17 november.

	per ned. mud.		per ned. mud.
Tarwe oude	f 9,50 à f 9,75	Bruineboon	f 10,25 à f 10.50
Dito nieuwe	- 8,75 à - 9,30	Paardeboonen	- 7,— à - 7.10
Rogge oude	- 7,— à - 7,—	Gr. erwten	- 9,25 à - 9,50
Gerst wint.	- 5,50 à - 6,30	Kool en raapz.	- 10,50 à - 10,50
Dito zom..	- 5,80 à - 6,10	Kanariezaad	- —,— à - —,—
Haver	- —,— à - —,—	Aardappelen	- 2,60 à - 4,—
Boekweit	- —,— à - —,—		per ned. pond.
Witteboon.	- 9,25 à - 9,50	Versche boter	f —,88 à f —,96

Middelprijzen van bakbare tarwe f 9,50 en rogge f 6,80.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 18 november.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½ pct.	63⅜
	dito Nationale dito	3 "	—
	dito dito dito	4 "	97¼
	Aand. Handelmaatschappij	4½ "	126¼
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 "	103⅞
	Certific. Hope & co.	4 "	81
	dito dito 1855, 6de serie	5 "	100
	dito	6 "	62¾
	Aand. spoorweg (afgefourneerd)		220
	dito dito (onafgefourneerd)		—
Polen.	Schatkistobligatien	4 "	77⅛
Spanje.	Obligatien	1½ "	32¼
	dito binnenlandsch	3 "	41¾
	Certific. coupons bewijzen		—
	Crediet instelling (gefourneerd)		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5 "	53¾
	dito amsterdamsche	5 "	73⅛
	dito *nationale*	5 "	57⅜
	dito 1847/1852	2½ "	28⅜
	Bank actien	3 "	838
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½ "	—
Portugal.	Obligatien	3 "	43$\frac{5}{16}$
	dito nieuwe	3 "	41⅛
Grenada.	dito		14⅝
Venezuela.	dito	2½ "	26½
Illinois.	dito	7 "	—
Mexico.	dito	3 "	20¼

Beurs van Londen, 17 nov. ten 12 ure. Consols 96¼.

Beurs van Weenen, 17 nov. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 72.—.

Beurs van Parijs, 17 nov. (slotprijzen.) 4½ pct. compt —,— *3 pct.* 69,80.

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Tusschen Middelburg en Rotterdam.

Uren van vertrek in NOVEMBER—DECEMBER.

Van Middelburg				Van Rotterdam			
Zaturdag	19	's morg.	7 ure.	Zaturdag	19	's morg.	10,30
Zondag	20	"	8	Zondag	20	"	6 ure.
Maandag	21	"	8,30	Maandag	21	"	6
Dingsdag	22	"	9,30	Dingsdag	22	"	6
Donderdag	24	"	11	Woensdag	23.	"	6
Vrijdag	25	"	11,30	Vrijdag	25	"	8
Zaturdag	26	's midd.	12	Zaturdag	26	"	9,30
Zondag	27	's morg.	6	Zondag	27	"	9,30
Maandag	28	"	6	Maandag	28	"	9,30
Dingsdag	29	"	6	Dingsdag	29	"	9,30
				Woensdag	30	"	9,30
Donderdag	1	"	6	Vrijdag	2	"	9,30

Advertentien.

Getrouwd:

Jonkhr. C. PH. L. VAN KINSCHOT,
Weduwn. Vrouwe M. G. HOFFMAN VAN HOVE,
en
Vrouwe Jonkvr. M. V. DE JONGE,
Wed. Jonkhr. Mr. J. C. SCHORER VAN DE SOUBURGEN.

Middelburg, 16 November 1859.

Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot K. VAN OCKENBURG, in den ouderdom van 73 jaren, tot diepe droefheid van mij, zijne Kinderen en Behuwdkinderen.

Middelburg, W. I. M. GULDENBERG,
den 18 November 1859. Wed. K. VAN OCKENBURG.

Algemeene kennisgeving.

Heden overleed aan eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van 66 jaren, mijn geliefde Echtgenoot MARINUS WILLEM HILDERNISSE, diep betreurd door mij, zijne Kinderen en Behuwdkinderen.

Middelburg, Wed. M. W. HILDERNISSE,
den 18 November 1859. DE RUYTER.

Dienende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Begunstigers, binnen en buiten de Stad.

De Affaire zal door de Weduwe, met behulp van hare Zoons, op den zelfden voet worden voortgezet.

BIJBELGENOOTSCHAP.

Aan de Leden en Begunstigers van het Bijbelgenootschap alhier, alsmede aan allen die in de verspreiding van den Bijbel belang stellen, wordt bij deze berigt, dat het jaarlijksche Verslag van den staat en de verrigtingen des Genootschaps *zal uitgebragt worden op Donderdag* den 24 November eerstkomende, des avonds ten zes ure, in de Nieuwe Kerk! — En worden zij allen vriendelijk uitgenoodigd tot eene vergadering, waarin men gezamenlijk Gods zegen zal afsmeeken over deze heilzame zaak.

De Directie der Middelburgsche Afdeeling,

Middelburg. A. M. SNOUCK HURGRONJE,
den 18 November 1859 Voorzitter.
A. M. CRAMER, Secretaris.

De Directeur der Registratie en Domeinen voor de Provincie Zeeland maakt bekend, dat op den 15 December 1859, des voormiddags ten 10 ure, in het Nieuw Heerenlogement te **Breskens**, onder voorzitting van den Inspecteur in de 19de Divisie, zal worden overgegaan tot de veiling van het

VOORMALIGE FORT WILLEM I,

TE BRESKENS,

met de daarbij behoorende Gebouwen en Gronden.

De **Catalogus** is verkrijgbaar, tegen betaling van 10 cent, ten Kantoren der Registratie te Sluis, Middelburg, Goes, Hulst, Zierikzee, Tholen en Cortgene.

Middelburg, den 16 November 1859.

De Directeur voornoemd,
VAN DER VEN.

De Commissie van Spijsuitdeeling aan Minvermogenden te Middelburg zal, op Maandag den 21 November 1859, des voormiddags ten 11 ure, in haar gewoon Lokaal, vaceren tot het aanbesteden van het in dezen winter voor de Inrigting benoodigde **VLEESCH.**

Zullende er op geene Biljetten van Inschrijving acht worden geslagen waarvan de Inschrijvers niet zelven tegenwoordig zijn.

De conditien dezer Aanbesteding liggen van heden af ter lezing in voorschreven Lokaal.

Middelburg 14 November 1859.

A. W. S. HURGRONJE, Secretaris.

WELDADIGHEID.

De Commissie **Loon voor Werk** te Middelburg roept bij deze op die genen, welke bij hare Inrigting, hetzij in of buiten hare Werkplaats, hetzij door het pluizen van Touw, werk verlangen, zich tot dat einde aan te melden aan het Lokaal (zoo veel mogelijk in persoon), alwaar, met uitzondering van Donderdag den 24 en Zondag den 27 November a. s., dagelijks tot de inschrijving der Werklieden zal worden gevaceerd van Dingsdag den 22 tot en met Woensdag den 30 November 1859, telkens van des middags ten 12 tot half 2 uur; met kennisgeving dat zij die nalatig mogten blijven zich binnen den bepaalden tijd aan te melden, gevaar loopen van bij de Commissie in het geheel niet in aanmerking te kunnen komen.

Middelburg, 18 Nov. 1859. De Commissie voornoemd,
A. M. CRAMER, Voorzitter.
HUBERTUS REKKER, Secretaris.

De Notaris J. W. LE NOBEL te Oostburg, zal op Dingsdag den 27 December 1859, des namiddags om één ure, op eene Weide gelegen tegen de Galgenweide, nabij den Straatweg, in den Weenhoekspolder, Gemeente Oostburg, in het openbaar presenteren te verkoopen

60 STUKS EXTRA ZWARE OLMEN BOOMEN,

meest allen BUITENVAAMS en zeer geschikt voor WERKHOUT.

Op Vrijdag 9 December 1859, des voormiddags ten 10 ure, zal de WelEdele Heer I. G. J. VAN DEN BOSCH ten overstaan van den Notaris E. P. LENSHOEK, te **Wolphaartsdijk**, publiek presenteren te verkoopen

Ruim 200 stuks zware ESSEN en OLMEN, benevens eenige

KANADA-BOOMEN,

waarvan de zwaarte is: van 30 Essen en 60 OLMEN BOOMEN, ter dikte van 1,20 El tot 1,60 El omtrek, vooraf bij partijen te veilen en inmiddels **uit de hand te koop**, staande aan en bij den Dorpe Oostkerke in Wolphaartsdijk. Informatien te bekomen bij gemelden Heer VAN DEN BOSCH, te Wilhelminadorp.

De reeds aangekondigde **HOUTVERKOOPING** op **DUINVLIET** zal één dag vroeger, dus op Dingsdag den **27 December** worden gehouden.

BOOMEN.

TE KOOP: eene partij van 98 extra zware OLMEN, 2 ESSCHEN en 3 ABEELEN BOOMEN; uitmuntend geschikt voor Werkhout, staande op de Hofstede **de Eendragt** te Nieuw- en St. Joosland. Adres J. C. & W. ALTORFFER. Brieven franco.

TE KOOP: TWEE MOOIJE, WEL DOORVOEDE

EZELINNEN,

een Bruine van 8 jaar en Blaauwe van 24 jaar. Adres bij den Landman LT. VERHULST te Cortgene. Franco.

Het KANTOOR van den **Notaris** WOUTERSEN is gevestigd binnen deze Stad Middelburg, op de Groote Markt, wijk C nommer 9.

M. TUYTER, **Timmerman**, verhuist uit de Singelstraat naar de Dwarskade, G no. 105.

OPREGTE HUWELIJKS-AANVRAAG.

Een Weduwnaar met drie Kinderen, tusschen de 40—50 jaren oud, gezond en sterk van gestel, door eene drukke Affaire verhinderd eene keuze naar welgevallen te doen, wenschte langs dezen meer gebruikelijken weg in kennis te komen met eene fatsoenlijke Dame of Weduwe zonder Kinderen, van de P. G., omstreeks gelijken ouderdom en die bij eene goede gezondheid, ook tevens eenig fortuin bezit. Reflecterende gelieve men onder belofte eener stipte geheimhouding, met gefrankeerde Brieven zich te adresseren, onder de letters T. P.. aan het Bureau dezer Courant.

DE ROODE TOREN.

PRIJZEN DER CHOCOLAAD.

De ondergeteekende heeft die gesteld als volgt:

Vanille Chocol. p. ½ Kil.	ƒ 1,10	Geprepareerd, met Suiker:	
AA " "	" 0,90	Vanille	ƒ 1,00
A " "	" 0,75	A	" 0,90
B " "	" 0,65	B	" 0,75
C " "	" 0,60	C	" 0,60

Poederchocolaad à ƒ 2,00, 1,50 en ƒ 1,25.

M. P. DRONKERS.

☞ Door ziekte wordt bij denzelven eene Dienstmeid als Noodhulp gevraagd.

HYDRAULIQUE en NIET-HYDRAULIQUE

VEEL VERBETERDE STOVEN,

verkrijgbaar bij P. A. D. RONCA te Middelburg.

Heden in lossing: **Brusselsche MAATKOLEN.** Heeft ook voorradig zwaar droog Beuken Vaamhout, Buskolen, Klompen, en Hout per 1000 en ook per 50 Ned. Ponden.

P. DE ZEEUW.

Heele en gedeelten van **vette VARKENS**, te koop à 55 cent het Ned. ℔; Spek 70, Worst 65 en Krippen 60 cent, bij J. C. BROUWER, te Veere.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.